

Kiss Benedek

NAPI

MB

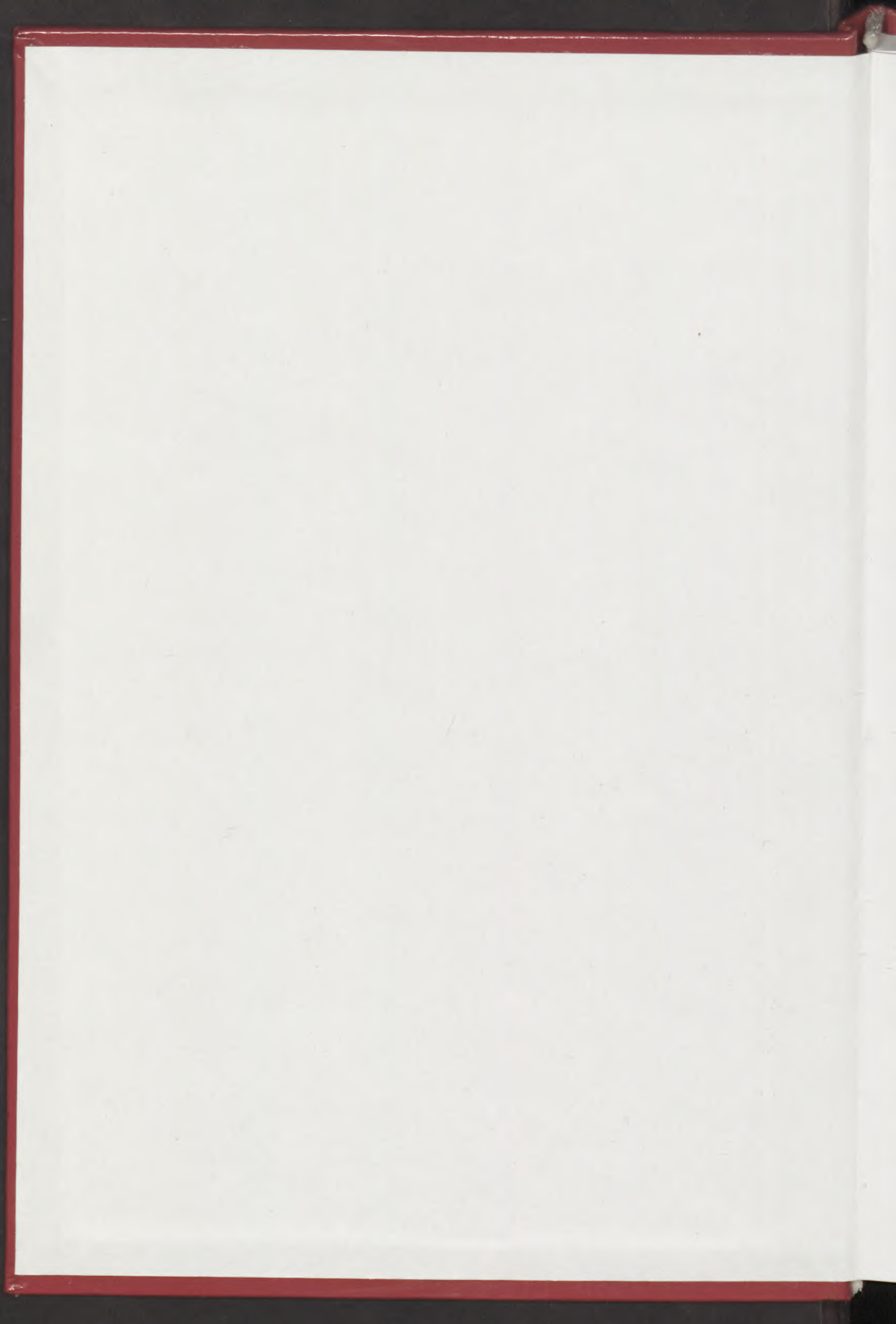
245.046

GYÁSZ,

NAPI

VÍGASZ

KISS BENEDEK

Napi gyász,
napi vigasz

KISS BENEDEK

Napi gyász,
napi vigasz

– új versek –

Budapest

A verseskönyv megírásakor a szerző a
MASZRE

alkotói támogatásában részesült.

A kötet megjelenését
a Nemzeti Kulturális Alap,

Nemzeti
Kulturális
Alap

Sárdi Géza,
valamint a volt gimnáziumi osztálytársak:
Dr. Bak István, Bakos Péter, Balázs István,
Dr. Dudinszki Attila, Énisz Péter, Lakatos Béla,
Madarász László, Dr. Mádi Imre, Nemes János,
Racsmány Mihály, Szabó Pál, Szalmay László,
Vörös András és Wiedner István
támogatása tette lehetővé.

MB 245.046

2013.

ÁTÉVSZAKULÁSOK

Csillag

Sötétben élek, bár süt a Nap,
vaksin nézem a sugarakat,
homály, mindenütt csak homály –
tündöklének a sziklafalak.

Tapogatom a homályt,
hogy gyúrjak belőle csillagot.
Elfújja Isten a homályt,
s a csillag az égen fölragyog.

Szívemben
a csillag föllobog.

Szívemben a csillag föllobog,
tört fénye, fotonja vagyok,
s mint egy sóhajtás,
elfogyok.

Ki tudja?

Görgettem hajh sziszifuszi napokat...

Ülök már padokon,
csillagok alatt.

A csillagok
senkinek nem ártanak,
úgy rokonok.

Jó ülni nekem
csillagok alatt,
padokon,
mint hajdan a pad alatt.

S ki tudja, vén vagy gyermek vagyok?

1943. március 19.

Hadak vonultak, de a csillagok
szilárdan tartották az eget –
megszülettem.

S most úgy vagyok,
mint a fellegek –
lenni és nem lenni lettem.

Hol összeállok, mint a párafolt,
hol szétszóródok s esővé válok.
Hol láttatni engedem a Napot,
hol locsolom a szomjas világot.

De a legszebb, ha szivárványként
megfelezem a mennyet,
a Nap is ragyog gyémántként,
s könnyeim is peregnek.

Forradás a hüvelykujjon

Itt véreztek meg másodjára,
(első a köldökszinór).
Ez kellett még a bigottságra,
mint mikor a tej habzón kiforr.

Mindenki kapkodott, az iparosház
tisztessége fenékre esett –
a varrónő Mariska, a Máriás,
szült egy hatujjú kisdedet.

Nosza, a doktort! Csak meg ne tudják!
Szent fogadalmat tett a bába.
S a doktorbácsi fogta a bicskát,
s benyesett a gyermek hüvelykujjába.

Megkeresztelni, hisz oly csenevész!
Nagymama hirtelen az ecetest kapta.
Pofimon szétszorgott az egész, s
„Úristen, ez ecet! Szemét kimarja!”

De rögtön jött a szentelt víz is,
ami pont ugyanoly üvegben állott,
s ecetmart szememmel azóta is
marónak érzem ez édes világot.

Hát vérrel születtem s megvéreztek,
ujjamon a seb gyorsan beforrott.
Tőled kaptam, Uram, duplán kegyelmet,
bár tudod, micsoda hajcihő volt ott,
„a Sátán tette be lábát a házba!” –
szegény nagyanyám összeomlott.

Megbékélt aztán, s kunkori hajamat
vad, keleti kézzel markolászta:
„Édes unokám, nem szánom magamat –
menj a világba,
de emlékezz mindig nagyanyádra”!

Lágytojás és költészet

A tojást
megfőzöm, megeszem –
három
perc –
egy,
kettő,
három,
s várom,
hogy mélyre szálljon.

A vers nem ilyen.
Nem ilyen
eszköztelen.
Előbb
el kell hogy ringasson,
meg kell borzongasson,
kell, hogy párat riszáljon.

S van úgy, hogy százados álom.

Mire megérezem
vagy megértem,
új tojásokat tojik a tyúk,
s láss csodát:
bugyogója bugyra
néha vérben.

Átévszakulások

Tavasztán
tavaszlok sercegőn én is –
kibukik torkomon
gyöngyvirág,
orgona,
tulipán.

Nyár jöttén
kinyárlik szívem,
ereimben bukdos a vér, mint
cseresznyefürtök,
egy marék
cigánylányruhá Pándy-meggy.

Az őszben
én is megőszlök,
dióval, szőlők mézével
teli a szám.

S ha hull a hó,
téllek csak,
téllek,
téllek,
ajkammal
hűvös pelyheket kapkodok.

Meggyfáimhoz

Már virágot ontanak a meggyfák,
és én nem lehetek velük.
Szirmaikat mind kibontották,
habfelhő reng mindenütt.

Hányszor voltam boldog alattatok,
magam-ültette meggyfáim!
Még sokáig virágozzatok,
s szedjék a meggyet unokáim.

Én már akkorra hamu leszek,
mikor ti még nyíltok lázban.
Virágozzatok, teremjete
akkor is, ha messzire szálltam.

Aki elmegy mellettetek,
nem kell tudnia, hogy titeket én álmodtalak.
Örömére, inyére legyetek,
s én kirügyezek majd a föld alatt.

De a virágzás!

A hajnal ágai vérben kirügyeznek,
ne féljete, barkák,
ez csak a kezdet,
aztán jön a virágbontás, a szűz ígéret,
aztán a pernyehedés, a foganás – már a Nap éget,
aztán kibontakoztok ti is,
gyümölcsök,
mint kis diákok,
hallgatjátok naphosszat, hogy a vén
holló-idő hogy krárog,
lepereg egy-egy alma a homokba,
mintha köhögős, tuberkolózisos kislány volna,
a többiek nevetnek,
nem tudják mi a végcél,
barátom, ha a számolásban már eddig értél,
tudhatod, éretten téged is milyen gyönyörök s kínok
várnak,
elégedetten dörzsöli kezét a gazda –
ideje az elmúlásnak,
sejtjeidben még ott vannak a hajdani virágszirmok,
de a tavasz,
de a virágzás
mintha sohasem lett volna –
nincs ott.

65. születésnapomon

Nem vártam, csak rám szakadt.
Elöttem áll a hatvanhat.

Hát benne vagyok! Mától nem kell
villamoson, buszon fizetnem.

Mikor még kellett, pár hete
jártam az Andrássy út fele,

s szemembe szúrt az Ady-szobor.
Innen-onnan valahol

jó negyvenöt éve ismerem,
s most elképedtem: Jaj,Istenem,

milyen pimaszul fiatal!
Csak álltam, szívemben zavar.

S akkor, pár perc telt, észrevettem,
hogy hirtelen ráöregedtem.

Csináltam ezt-azt, ami jött,
s most itt van, itt a hatvanöt.

Gyertek csak, 66, 67,
vagy amennyivel megáld az ég,

számadásom, leltárom készen,
kinyújtózom a sors kezében,

mint akkor, 65 éve, s anyám
izzadt tenyere borul reám,

ha rámszakad egy éjszakám
gerendája, s ráadásra
be is pisilek talán.

Baka volt, magyar

Az este korma még nem hullt szememre,
de már homályosan látok.
Talán egy ilyen nap szállt le messze,
mikor megölték nagyapámat.

Délvidék, háborúk, ömlik a vér ott,
nem csak a szurony – ugrik a bicska,
föltáruul vörösben, mi addig kék volt.,
babáját sok asszony nem kapja vissza.

Mécset égetnék, ha volna mécssem,
ujjamat égetném rajta le érte,
mert lassan háromszor annyit éltem,
mint ahogy a sors néki kimérte.

Baka volt, magyar, hát kit érdekelt,
hogy lánya árvának születik meg?
Pedig a csillag akkor is égre kelt,
mint mikor megszületett ama kisdéd.

Csillagok, planéták, száguldjatok,
nagyapám, azért én itt vagyok, lásd.
Látnom kell, mint vesznek a magyarok
ma is – ki tette ezt a nagy rontást?

Csoda, ha éjjelem Valpurgisz-éj,
s boszorkányok, vadak táncolnak benne?
S rettegem, mit vet föl még majd a mély,
s hogy ránt le majd tán békák szerelme?

...Világosodj ki elmém, hisz én
a fény fia lennék, mint nagyapám volt,
akiért a kis- és nagymisén
hajdanta bakfis gyertyafény táncolt.

Legyek mellette

Nem a csillag szúr a szemembe,
nekem kell kiszűnom a csillagot.
Rejtőzik az ég fejedelme,
tábortüze most nem lobog.

Hamvába hull a mennyei térség,
villanyunkkal mi kacsingatunk föl,
pedig elektromosan szikrás a lég,
de most mi integetünk a Földről.

Csillagok, tőlünk ti ugyan mit vártok,
mi elégünk néhány perc alatt,
utánunk nem marad zsarátnok,
földet benövő fejfa csak.

Vagy fejfák vagytok ti is az űrben,
kárhozott arkangyaloké?
Nagyapám nem volt soha hűtlen
arkangyal – legyen egy mégis övé!

Kikérem neki, kiérdemelte,
egy fejfa ott neki ragyog,
magába ölelte Délvidék földje,
23 nyaras, ha volt.

Mi-mindent hagyott itt, mit vesztettem,
de legtöbbet mégis árvult anyám,
ki foszforos árnyék-karjába rettent
akkor is, mikor várt reám.

Árva volt ő is, mint kislánya,
árva gyerek, mint unokája,
árva, árva, világ árvája,
kinek csak az ég a hazája.

Talán őt látom, ahogy homályba
szúrom most szűrős szemeim...
66 évesen megyek utána,
mellé temessetek, szeretteim!

Legyek mellette homályló csillag,
a fényeskedés mindig bántott,
s kísérjük pásztorló bizalommal
a szanaszét szédelgő világot.

Barátkozás egy csillaggal

Ha az ember barátságot köt
egy csillaggal,
csaknem úgy, mint a Kis Herceg
megszelídíti a Rókát,
minden este várja,
mintha randevúról lenne szó,
hogyan megjelenjen az égen.
De hát épp ez az –
randevúról van szó,
az ember kiül küsszékre
az ajtó elé, s várja a csillagát.
S a csillag sosem késik,
legfeljebb fellegek bodraiból
küzdi láthatóvá magát,
de ha ez nem sikerül,
az ember akkor is tudja, hogy ott van.
És vár. És ez fontos tudás.
Annyiszor várunk hiába
erre is, arra is, meg mindenre,
hogy visszaadja a hitünket
a randevúra pontosan megérkező csillag,
hogy van bizonyosság.

És nem is kell beszélgetnünk.
Csak tudni egymást, hogy itt vagyunk.

Még itt vagyunk.
S az ember, mint a vágyódó szerelmes,
behúnyja szemét és bogarába rejti
csillagát.
S a csillag mit tesz?

Csak pillog, pillog,
mint aki tudja a földi magányosságot,
s részt kíván az emberi
egyedülségből.

Szőlőből, bőrig ázva

Villámok tűzijátékát
láttam én gyakran
kölyökkoromban,
s nemigen érdekel,
ha a Duna felett
mesterséges fénycsóva lobban.

Az volt az igazi –
szőlőből bőrig ázva
trappolni hazafelé!
Egy kiscatya volt az öltözék,
s a keréknyomból
fröccsent a kovászos fekete lé.

Mert a Jóisten sütötte –
dagasztotta ott
világraszóló nagy kenyerét:
jutott belőle karéj nekünk is –
rozstábla, búzatábla
lesúnyta szöghajú, fűrtös fejét.

Kerékpárokon,
hátukon permetezővel
munkából kiverő parasztok siettek.
Nem volt flaszter ott –
tengelyig kellett
járnunk a táncot a kocsikerekeknek.

De hazaérték, s a világ
másnapra újból kimájusodott.
Ott voltam?
Benne voltam?
Tarló szúrt?

– Mintha nem is lettem volna
sohasem ott!

Óda a pedálozókhoz

Szegényemberek lova –
mit lova: karcsú Jaguárja,
vasvázás velocipédből kibújt,
pillangóskerekű, modern kerékpár –
téged illet most a dicséret!
Úgy összenősz a rajtad szuszogva lovaglóval,
mint hajdan az embertestű kentaur,
mikor hódítani indult a placon.
Nekem még ósdi kerékpárom volt,
azzal vettem a kanyarokat, mint egy
istenkísértő, de legalábbis
ludakat a porban szétrebbentő
poros suhanc.
Akkor még autót ritkán láttunk,
de a cukorrépa-melaszt fuvarozó
vontatónak utána lehetett kapaszkodni,
s micsoda istenverte hajcihő volt az
a rücskös makadámon!
De az igazi az volt mégis,
az erőpróba,
a szomszéd faluba saját erőből
átkerekeezni, kíséret nélkül.
Áldott legyél, foltozott gumibelső
és Schaller,
még ha pokolba kívántuk is az
út széle mellett a szerelést,
(bár az udvarokon
kedvünk tellett benne).
Atlétakarokat, lovaglózimot,
spongyaként táguló tüdőt kaptunk
általad, ki kezdeti röpködésünket
segítetted pörgetett kerekeiddel,
hajdani kerékpár.

Most már sok-sebességes gépek
kúsznak fel a hegyoldalon,
ahol harapnivalóbb a levegő,
s jobban esik zacskóból
a szalámi, a fasírt.
Sokáig kerekezz még,
megokosodó emberiség –
fontosabb találmány ez,
mint az atombomba!
Te légy üdvöz és szerencsés,
szelíd felebarátom,
ki nem embertársad hátát, hanem a
pedált nyomod!

Szőlőmet kivágom

Álmomban hányszor szüreteltem,
s álmomban
hányszor folyt el a borom!
Vagy a tőke maradt szedetlen,
s a hordó is összeszáradt
olykoron.

Csurgott a must világnak,
s én csak
húztam a prést...
Szüretelnem kellett mindig
valamiért.

Most már maradék borom is
ingerel –
érezem rajta más mirigyei nedvét.
Ha jobb is, mint a szomszédoké,
boromtól
szabadulni szeretnék.

Már a fejsze ím
a tőkékre vettetett...
Szőlőmet kivágom,
nem érek több szüretet.

Bort másnál iszom, vagy
jó pénzért veszem.
Én így is nyerek, az egész
ráfizetés volt.
De Istenem:
mit nyersz Te az ilyen
üzleteken?

Muskátlik hajnali illata

Muskátlik hajnali illata
olyan, mint a
farkas szaga,

körülsompolyog,
nem ereszt,
s minden szírom
vérezni kezd.

Édes hajnali társaim!
Mit van bámulni
egy muskátlin?

Pompás, vérvörös ínye húsán?
lucskos, tömött
zöldje virtusán?

Azt csak az tudja, ki reves
levegőben
lihegni kezd.

Bűzös szoba,
korhadt lakás,
deszkákon
fénycsíbor cíkáz,
aztán nedvet kap, kirügyezik,
az álom
megkeseredik –

de muskátlik hajnali illata
olyan, mint az
ordas maga,

ruganyos,
illékony,
ragadozó,
éjszakáinkra álmot hozó.

S az ordas
– bordáján delejes cseppek –
ugyanúgy fázik, mint mi,
s retteg.

Madár-bánat

Amikor megállok a lépcsőn,
hogy erőmet összeszedjem,
tudom, hogy ezzel is közelebb kerülök
a földhöz.

Mert madár temetője is
az anyaföld.

Mióta megsántultam

Már a bal sem ér semmit,
hát még a jobb lábam!
Sokat gyalogoltam, hiába,
de nem kell majd láb a másvilágban.

Úszni sem tudok, bár – csúfságomra? –
szabadúszó volt a nevem.
úszni csak álmomban tudtam,
mély, nagy vizekben, fenségesen.

Mert álmom ezer volt, volt
éjjel is, nappal is.
Cáfolták egymást, s amit láttam,
láthatta a vak is.

Tán mert komolyan vettem,
jutottam Isten holdudvarába.
S mióta megsántultam,
még inkább testvériséget ébreszt
bennem minden sánta.

Csikózó éjszaka

Ma már el is esek.
Kapálózom, mint leütött légy,
ha hátára fordul.
Felállni nem tudok.
Fogam keservesen csikordul.

Lábam remeg, ahogy tápászkodnék,
kezem, te, fogj hát valamit!
Szorít a vizelési inger,
jajdulok, pupillám
szórja az éjben csillagzó káprázatait.

Fölkelek, azértis!
Alsóm már vizes.
Inaim, mint a csikózó lónak, rángnak.
Mennyire hasonlít ilyenkor
ember és állat.

Imbolyogtat a szesz, mindenbe kapaszkodom.
De valami csikóféle született az éjjel.
A rendes utat én mért nem tudom?
Kiscsikóm, remegő térdde
bújjunk az ágyba –
tiéd a fél paplanom.

Késői káromlások

Annyit káromkodom magamban,
    hogy félek már,
    valakik lehallgatják.
Bezzeg hajdan, szépkoromban
    téptem a rózsát.

Aztán ültettem, s míg bírtam
    metszegettem.
S nem tudom, az Úr
    melyik tettemnél
    állt megettem.

Most már csak káromkodom,
    s az élősdieket hajtom.
    Mivé lett arcom!

Jönnek a rühök, atkák,
    s már termetem sem atléta.
Járni nem tudok – lábam fabatkát
    sem ér, nincs jótevő séta.

Uram, későn tanultam káromkodni,
    de ezt az adományt
    ne vedd el tőlem!
Hadd káromkodjam ki magamat
    jelen,
    múlt és
    jövő időmben!

Termő kezekre vágyom

Ó, a kezem, a kezem.
Jézusom, kezem is volt,
sima bőrrel a simogatásra,
most meg csupa rücsök, foszladék,
késpengénél élesebb kiszögellések
fészke!
Mi mindent tehettem volna én
e kézzel, ó, Istenem!
S kezeimet is eltékozoltam.
Úgy kell nekem!
Azt hittem, csak tollat fogni jó,
s egy-két sietős parolára,
azt hittem, örökké ártatlan maradhat,
áldás lehetett volna a rászorulóknak,
miközben megbélyegezte a semmittevés,
hisz a szögeket is feleségem veri a falba,
mert eltönkölődött a kezem is.
Mennyi simogatás lapul még pedig benne,
mennyi égnek feszített napimádás,
s most félve nyújtom unokáim felé,
akárha átkot kennék rájuk.
Ikarusz szárnyat kötött karjaira,
s ha lezuhant is végül, mégis repült,
én meg dörzsölhetem hamuval, homokkal
hajdanta kényes, mihaszna
kezeimet,
s édes mindegy,
hogy örökkön csöpög róluk a vér,
s géz issza föl, mint
szennyos hólét a barázdák.

De a karácsonyfát, remélem, az idén is
én faragom meg,
s termővé lesznek még kezeim.

Így is lehet

Így is lehet élni.
Az élet a halált is túléli.

Konyhában, pizsamában.
Sámlin pihen a lábam.

Össze sem kell szedni magamat.
Működik egy megtartó akarat.

Végzem dolgom, mint egy féllábú veréb.
Le-lecsapok a kendermagért.

S gondolkodom, lesem a híreket.
Már tudom, hogy így is lehet.

Mindig lehet, míg a szív dobban.
Az életem – darabokban.

De mint az összerakójátékban,
egésszé lesz, mi vagyok s mi voltam.

Ne mondjátok, hogy nem lehet!
Konyhaasztalon írva
találtam meg az életet.

Áldott e konyhaasztalsarok!
Jövővel étet, s varázsol
új holnapot.

Új bort és új cigarettát.
Rágom, rágom az ország gondját.

Magamét, gyermekeimét.
Fedél nélküliekét, cigányokét.

S hatosikret szült egy hatvanas nő.
S hogy kifordult sarkából a grincsi idő.

Szóval, így is lehet élni.
Életem a halált is túléli,

s amíg a csillagom kigyullad,
hálát adok az Úrnak.

Két gén vagyunk

Ölj meg, ha nem igazán szeretsz már,
csak megszokásból.
A papnak is unalmas lehet
a kehelyből mindig egy nyelet bor.

Ölj meg, nem védem magam,
téged nem bántalak.
Fátum lesz ez, s legendám, ha van,
s ez lesz a láng és a salak.

Égni salak nélkül mi sem bírtunk.
Első napunk már salakot termel.
Ha sírtam, vajon azért sírtam?
S csak csucsujgatott telihold-melled?

Engem nem kell megértened,
hadd éljek szabadon – Isten bolondja.
De nevem rádróttam, el ne feledd,
s ettől nem szabadul sem pej, sem hóka.

Ölj meg, de ne alázz, mint én alázlak.
Teljék be a te akaratod.
Két gén vagyunk – elég egy emberpárnak
egy életre. S ha ki öl, az
lesz halott.

A te szemérmes asszonyságod

Tisztelet feleségemnek, Kati-napra

A te szemérmes asszonyságod
olyan ékszer, mit sokan viselnek,
a te szemérmes asszonyságod
egyetlen csoda mégis szívemnek.

Ahogy te veted az ágyat,
ahogy te feltálad az ebédet,
ahogy te szítod a vágyat,
ahogy te zölddé szűröd a kéket.

Próbáltalak már sokszor
megfogalmazni, de elmozdulsz,
s az örököt annyi változatból
rakod össze, hogy soha el nem múlsz.

Maradj meg öröknek ezer alakban,
imádom szemérmes asszonyságod,
s vakuljon örökre minden vakablak,
de az én tükröm ne csorbuljon
soha, mely téged látott.

Özvegylány-magány

Édes csillagok,
bár nem tudhatom,
ti fájtok-e,
behálóz-e titeket is
az Isten idegrendszere:

édes csillagaim,
adjatok hitet
gilisztának és pacsirtának,
az árva
emberfiának,
mert másképp nincs más,
csak töltekezés, húgyozás
s a világ marad
özvegylány-magának.

ISTENIMÁDÓ CSAPZOTT
BIVALY

Mindent szeretni? – nem!

Szeresd anyádat, amíg lehet.
Tiszteld apádat, amíg lehet.
Szeresd a földszintet s emeletet,
amíg lehet.

Szeresd a pitypangot, a katángkórót,
szeresd a szomorúfűzfagallyakat,
szeresd a krumplibokrot, répát,
szeress mindent, amíg lehet s szabad.

Szeresd a lovakat, őzeket, a gólyákat,
szeresd a kutyát, a macskát, az egeret,
szeresd a horpadt hasú farkast,
amíg lehet.

Szeress mindent, a szőlőt és a levét,
szeresd a tavakat, gleccsereket,
szeresd magad, szeresd nemzetedet,
amíg lehet.

És szeresd az Urat,
méltatlan sorsodat,
és élvezettel tapintsd ki az eget,
amíg lehet.

De gyűlöld a bitangokat,
kútmérgezőket,
a kilövőállomásokkal feldúcolt mennyeket,

míg teheted,
amíg lehet!

S magadat láncold a csillagok kapujára
sugárzsinóron –
ez legyen legmúltóbb feleleted!

Istenimádó csapzott bivaly

Nem lázadok, Uram,
add csak rám a keresztet.
Mint súlyemelőnek a normát –
emeld a napi tesztet.

Bírom én s frászt hozna rám tán,
ha hirtelen levennéd a súlyokat.
Mint tárnavájó bányászt, ledöntene
a szabad léghez.

Maga körmén és fogán él a vad,
s azt hittem, nemes vad vagyok én is.
De ha magamra nézek,
látok egy csapzott bivalyt,
ki Téged imád mégis.

Ilyen az élet –
mondhatnám fejlesztve.
De nem tudom, mivel szolgáltam rá
ekkora kegyelemre.

Mocsarak partján
óvakodom a kártevőktől,
napi lögybölés, langyos víz,
s feleségem jól bekenőcsöl.

Úgy fogom föl, mint kitüntetést,
különben kárhozat csak az egész,
s bőghet az ember, ríhat,
míg szemét szedi ki
a légyhad.

Az idill és a Teremtő

Az idill a véletlen ágyában szunnyad,
a véletlenek dzsungelében,
véletlenül körülkarolja
egy boa,
s már csak a nyűszítés hallik
az éjben.

Az idill
vértelen szájjal dőzsöl
az elmúlás cintermében,
– Coki, pokolra,
vértelen condra,
szól az Úr,
nulla
pondró légy a pokol
szuvas vérrendszerében.

Tűzok

Gondolataim messze járnak,
becserepezik
az éjszakát,
pedig én csak ülök,
fészkelek,

mint Aranyánál a tűzok.

Isten szőlője

Szőlővel álmodom éjjelente.
Uram, ez csak Tőled lehet.
Így szeret,
aki szeret.

Te nem vagy ott, csak a fák,
a tőkék.
Mindig rakottak,
bár
megraboltak.

Lehet, hogy nem is enyém,
de hagytak rajta fűrtöt.
Megsócsált fűrtök
mustjában
fürdök.

És olyan édes, s az egész életet
visszaadja.
Mintha kibomlik újból
a barka.

S olyan is van, hogy a must elcsorog.
Olyankor enyém a szőlő.
És boldogtalan vagyok.

Járom a határt,
mesgyéken járok, s ámulok.
Téged nem látlak.
Maradj is
szent titok.

Ha majd végső stációm után is
szőlőkaró magaslik,
hiszem-Istenem,
eljutok addig a partig,
ahol a legszebb szőlővessző
hajlik.

Napi gyász, napi vigasz

Amit megálmodsz –
az az igaz.
Amit végigélsz –
az a való.
S hogy mindez
mire való?

Bennük rejlik a
napi gyász, napi vigasz,
s ezzel éltet a
Mindenható!

Az egyensúly titka

Istenem!
mindenem!
világ-nagy
sejtelem.

Szerelmem,
tág egem!
világ-nagy
rejtelem.

Szolgálom
uramot,
imádom
úrnőmet.

A végső bűn előtt

Inni akar belőlem a szarvas,
de vérem alkoholos.
Pedig a szívem hatalmas,
s érte vériszamos.

Leszállna rám a fecske is,
ám szemem tava sós nagyon.
Kontinentális, interkontinentális
napokat erőszakol rám a gnóm hatalom.

Forradalomról álmodom én,
s akkor a szarvas is, fecske is
tisztá vizet talál.
Vagy jön a tisztátalan halál,
ki már csak végső
bűnünkre vár.

Nem vagyok jó Jób

Én Istenem, életre hívtál,
s annak bizony most ára van.
Essem eléd nyomorultan,
vagy kössem föl előbb magam.

Félek, nem tudom, mire szántál,
de önkezűleg kell betöltenem.
Édes az élet, ám nyomorom kántál,
hogymeg kell tagadnom kényesen.

Téged tudlak, nem tagadlak,
de nem vagyok jó Jób – lázadok.
S így telnek el évezredek,
így telnek újabb századok.

Ki vagy Te, ki kedvedre forgatsz,
mint szélvész a törékeny kórót?
Híved vagyok, én azt hiszem,
pedig tudom, veszett bolondod.

Nyomorítsz, hogy szeresselek,
vagy szeresselek, bár nyomorítsz?
Ekkora gordiuszi csomóval
hogymeg élhessen bárki is?

Pedig görögnek napjaim, mint
megbicskázott görögdinnyék.
Csupa lecsurgó lé az asztal,
csupa iszap a Föld s az ég.

Anya-hiány halottak napján

Kis Pintér Imrének és Aninak

Szükségem volna most egy anyára,
épp olyanra, mint édesanyám volt.
Szükségem volna mosolygására.
Csak néznék rá, s ő mindent tudna.
Ő is nézne fátyol-szemekkel.
Szája valami meleget súgna.

Így ülnénk hosszan, könnytelen.
Aztán kezét kinyújtaná,
térdre rognék,
és végtelen
sós cseppet hullatnék reá.

Mert könnyem akkor megeredne,
s bevallanám életemet,
s arra kémém, mentsen ki innen,
ha teheti, s ha még lehet.

Mert megértem, lám, a halálra,
de nem tudok elmenni, jövőnk titok.
Szükségem volna most az anyámra.
Hozzátok elém, szent angyalok.

Anyámmal hajdan a szőlőben

Édesanyám, jaj de vidáman
faltuk hajdan a zsíros juhtúrót
zöldpaprikával és kárminszín
üvegmeggyel!
Nagyokat kortyoltunk a friss vizű
bádogosvödörből, aminek karimáján
kör-körös horpasztások voltak.
A szőlőkacsok úgy hajladoztak
kötetlenül a tavaszi szélben,
mint ahogy – később láttam –
tengermélyben a korallak.
Rendje volt itt mindennek,
a raffiakötegeknek a derekunkon,
a szerelmesen átnyalábolt
szőlőbokroknak, mik már
fürtjeiket hányták,
s a madarak röptének felettünk.
Édesanyám, lecsupált szőlőtőke,
már őszbe fordulnak a napok,
s csak egyszer hallhatnám még
felcsattanó nevetésed.
Hogy tudtál vinni
bennünket deréksajgásunk ellenére is!
Kantündértáncnak
tűnik előttünk ma a szoknyás bokrok
előtti topogás a forró homokban!
Édesanyám, ez éltetett téged,
amikor a májusi szellők

új bogot sodorintottak úgyis bogos
hajadba, amikor eggyé gyűrődött a
millió szálú teremtés a hőben,
amikor kétszer beporzott nemiszerved is
mintha katicák csiklandozták volna.
Én meg mit szóljak? Barbár mód
ráléptem a kis katicára, mert nagyon csípte
pucér nyakamat a veríték.
De hát legtöbbször ártatlanoké a kőpad.

Isten csavargója

Ahogy
kutyám
elcsavarog,
Istenem,
én gyarló
csámborgód vagyok.

Nappalok,
éjszakák
bozótosában
kajtathatsz,
kutathatsz,
járhatsz utánam.

Magamat
megvallom
mindenkinek,
csaholjanak
vagy
nevessenek.

Ám a Te ítéletedet várom.

A Te csavargód vagyok én,
hatalmas Isten,
e csillag-bozót-világon.

Gyászjelentés

Kutyám,
fillértelen Tallér,
2007 júliusában elhunyt,
azaz: eltallértalanodtam.

Megérte fajtája végső korhatárát,
már mancsai rég őszek voltak,
nem tudott lábra állni,
inai, izületei elsorvadtak,
fájdalom volt nézni, ahogy mozog,
pedig mi még sok öröme voltunk
általa berendezkedve.

A jó doktor
először elkábította,
majd utoljára megsimogattuk és
végleg elaltatta.

Egy pissenés nélkül történt.

– Így szeretnék meghalni én is – mondtam.

– Az nem olyan egyszerű – mondta.

***

(Lamentáció)

Mit tagadjuk,
betolakodott jószág volt a
családban,
afféle zabigyerek.

Az pedig úgy történt, hogy
egy nyirkos, esős éjszakán
kocsiból kitették a szőlődombunk mellett,
(hogy kocsiból, csak sejtjük:
kocsihoz volt szokva),
s a rideg reggelben, ahogy a
meggyfák alól lucskosan előmászott,
száraz kenyérrel én etettem meg.
Meg is itattam.
Úristen! Élőlényt úgy még
hörbölni sosem láttam!

A kancsóból csorgó vizet
úgy lefetyelte, mint aki
sosem tud eltelni véle,
fröcskölve csurgott szét pofájáról.

Fél éves lehetett,
jó darab dög már akkor is,
mit csináljak véle?
Ő döntötte el, imígyen: – Édes gazdám! – dörgölözött
megelégedve hozzám, s azontúl
el nem kergethettem magamtól.

Majd csak megleszünk valahogy,
lám, kutyát (is) adott az Isten,
s amikor ideje jött,
csendesen hazaóvakodtunk Budára,
(sárga bérház, II. emelet)...
Azaz, csak én óvakodtam,
ő magabiztosan ült már a
hátsó ülésen.

Feleségem nem dobott ki, bár ő még
annyira sem kedvelte a kutyákat, mint én,
de mindjárt azt mondta:
– Zabigyerek! –
s azzal kelletlen kitárta az ajtót.

És így élt nálunk Tallér
kiérdemelt tisztességben
több mint 13 évet.
Apa is lett közben,
őzeket, nyulakat hajtott,
szerelmi harcot vívott egyszer
egy céda szukáért,
s a combjából vagy másfél fontot
kiharaptak,
de megmaradt.

S megöregedett, mint jómagam.

Ott virrasztott vélem minden
nyáréjszakán Szent György-hegyen
az ajtó előtt,
de a házba sohasem jött be.
Csak a magáéba,
zivatar idején,
mert nagyon félt a mennydörgéstől.

És most vége.
Vége a közös éjszakáknak,
kalandoknak.

Ha úgy esett, elvitted rólam
a szúnyogokat, Tallér!
Ha úgy esett, bukfenceztél
a fűvön kedvemért!
Ha úgy esett – s gyakran esett úgy –,
átjártál dolgod végezni a szomszéd
kiskertjébe, amiről le nem szoktathattunk, s
amiért az
szörnyen utált téged.

Most végtére
nyugodj békében,
ahol számomra megszületél –
a nagy meggyfa alatt.

Voltál nekünk, Zabigyerek,
s emléked megmarad!

A csodálatos madár

Ülj le íróasztalod elé,
vegyél elő egy ív tiszta papírt,
rajzolj rá egy csodálatos madarat,
de az a madár
a legcsodálatosabb legyen,
amilyen nem volt még a Földön,
tollait a szivárványból lopja,
röpködjön,
énekeljen,
ragyogjon,
mint a szabad lélek,
röptével nyolcasokat írjon az égre,
mint korcsolyával a jégbalerinák,
s miután kigyönyörködted benne magad,
vedd szarvasagancsnyelű
tollkésedet,
szúrd át reszketeg szívét,
mintha egy szürke hivatal levelét bontanád,
s dobd a szemétkosárba.

ALKONY EGY
VILÁGVÁROSBAN

Nyitnak a shopok, pubok

Az arcok romos magánya
többet mond, mint a hivalgó paloták.
Hol a történet? Romos szájszögletekben
omladoznak a históriák,
s amikor egy-egy koporsófödél lecsapódik,
mindig vesz valamit a történelem,
belőlük élünk, belőlük élnénk,
ha el nem rúgnánk magunktól őket idegesen:
már megint a háború, megint a Gulág,
a recski évek – elég legyen!

Hisz nyitnak a shopok, pubok, klubok,
utazhat ki akar, vissza se kell jönnie.
Kit csalna vissza a Tiszához
az interkontinentális bip-bap-zene,
hiszen itt, mondják, nincs történet,
csak teljenek mesékkel a temetők,
mi röpködni akarunk, akár a pille,
ha egy napot, hát egy napot,
aztán húzhatják ránk is a szemfedőt.

Hajdan, a Ménesi úton

Oláh Jánosnak a 65.-re

Kemény legény vagy,
János,
de mi sem vagyunk bodzafából.
Föl-fölsírunk mi mégis
e barbárosodó éjszakából.

Szarka-város és Böjti szél
egymás mellett
jól megállnak.
János, indultunk valamiért
– miért is? –
e megvadult világnak.

Én azt gondolom, békénk kerestük,
s a többiek békéjét.
Jól tettük?
Azt hiszem, jól.
Legyen meg békénk.

Az ember izgága állat, s bizony
még érdekét sem tudja.
János,
tán pár lelket mégis
készítettünk igazabb útra.

Ha megöregszik az ember,
szemérmes és csak a
szükségést vallja.

János, mi hajdan a Ménesi úton
a világot szólítottuk
viadalra.

Igazságunk volt s bátorságunk,
s így kellett történnie.
Az embernek néha
fel kell tudni magában
Istent
a porból
emelnie.

Mezey Katinak

Kati, amíg a buszra vártunk,
a világ mellettünk elfutott.
Vajon kellene ezt sajnálnunk,
és siratnunk a tegnapot?

Ne sirassunk mi semmit, magunkat
végképp, nekünk ez adatott.
Azt mondják, szegények, kik elmúlnak,
de mi nem múlunk, csak a napok.

Isten minket is örökké tett,
nem harcmezei levlapok:
hiszem, utánunk örök élet
nyúvasztja majd a holnapot.

Vagy a honlapot, honlapjainkat.
Nem ugrottunk bár világcsúcsot,
de anyáinknak, apáinknak
még ennyi békesség sem jutott.

Mi gondunk, hogy a Mindenséget
szitává luggatják a gazok?
Mi fürkészünk, de a fűrészek
darabolnak holdat, napot.

Maguk alatt is vágják – kaján
vigasz, de kajánok a vigaszok.
A világ mind a négy fertályán
az ártatlan, ki fizetni fog.

De most végre azok sem ússzák
meg, kiktől a balhé csak nagyobb!
Ki termelt, termel eztán is búzát,
s rőzselángnál is élni fog.

S köztük leszünk mi, kik jó étvággyal
ettünk zöldséget, lencsét, babot,
s nem töltekeztünk délibáb-vággyal,
s álmunkban sem voltunk gazdagok.

Kati, várjunk mi csak a buszra,
vagy még inkább – menjünk gyalog.
Mi elérhető, az egyszuszra,
mint csillag, így is fölragyog!

Ki nem mérhette le a távolságokat

Serfőző Simonnak

Simon, én se sok távolságot mértem.
Maradt, mi neked, a befelé-út.
S azon, mint te, én is tovább értem,
mint kiknek az egész Föld kijut.

Simon, a te talicskád talicskázott,
míg csak nyekergett sok utazóé.
Igaz, homlokodon sok ránc harmonikázott,
de te tudtad, az igaz út kié.

Szegénység, hűség így öleli egymást,
s meglásd, tovább jutsz, mint a nepperek,
úrutazóknál is tovább jutsz, meglásd,
s csókolhatják segged földi istenek.

Mert akinek ég lett a hazája
– nem választotta, csak úgy rászakadt –,
annak Istenhez van szabad járása,
s kolonca csak, mi a sárban marad.

Szétrúgott palackok

Deák Mórnak

Kibányászták már szívem tárnáit,
minek itt a sok kihűlt kohó?
Valamikor aranyat talált itt
bányász, szerető, kicsinyes csaló.

Akkor voltam gazdag, vagy ma koldus,
vénen, tallózva adósok között?
Gyönyörű az éjszaka ma is, holdas,
kifosztott tárnáim fölött örködök.

Ez az én kincsem, a barátság,
ha ők boldogok, nekem elég néznem,
tökálarcos bohóc, hogy ne lássák,
rejtett lehetek hajnali miséken.

S a fiúk? Azokkal sokat kóboroltunk,
nem ettünk, de kiittunk pár palack eget,
tellett a barátságra. Ez a múlt. A múltunk.
Ma már, ha visszarúg pár szétrúgott üveg.

Ma már örülök, ha magamnak van bora,
s valami delírium-félében beköszön a világ.
Meg sem ismerem, ha egy-egy cimbora
még benéz a pókhálófüggönyön át.

Jegyzeteim megsemmisítem

Dugdostam drága, régi füzeteimet,
hogy egyszer majd megtanulom
a leckét.

Vártam, vártam: majd érett leszek,
s az érettségit
leteszem ismét.

S elvégzem az egyetemet,
jegyzeteim porosan várták.
Vártam valami új életet,
de mindig szemembe vágták
a Kommunista Kiáltványt.

Szemétbe mind, kifordult a világ,
és már nincs szükség Tulliuszra, Ciceróra!
Tanulj új pénzt és új fizikát,
Apolló-legénységé az új nóta.

Kifordult a világ, Faustus doktor
átverve, mint mindig, s elkárhozik,
lényeg a világ-ricsajt-vevő projektor,
s a lízingelt sokmilliós kocsik.

Régi füzeteimtől megundorodtam.
Hisz tudtam akkor is, mi a való.
Diktáltak, s én mindent rendben leírtam;
minden jegyzetem eldobható.

De nem riszáltam. Értékét tudtam
akkor is szólamnak s szónak.
Ám füzeteimet teleírtam
hamis szólammal, s isteni csóknak
kellett történni, hogy mindezt kibírtam.

Vén golyhók

(Határ Győző után)

Nincs háború, hát
tobzódunk az öregkori lírában.
Mennyi a vén golyhó,
s egy sem hisz magában.

Vén golyhó lassan kukákra szorul.
Ezért volt, hát ezért volt hajdan minden?
A világúrt vallatja, s válaszul
föltör benne a nagyságos nincsen.

Filozófiák? Egzámének?
A csont revesül, lába mit sem ér.
Hát ezért nyúzódnak a földiek?
S míg műfoga közt kibukik a vér,

vén golyhó lapítva elterül.
Megpróbált ő élni emberül,
de életébe mindig beleköptek.
Versek, szerelmek? Konyec.
Soha többet!

Illúzió kecske-országról

De szép lenne ez a föld,
ha az emberekből
kecskék lehetnének!
Mária földje ez a föld,
s a kecskék hálaimát mekegnének.

Mert hálát kell rebegni annak,
akit emberből
kecskévé tettek.
Várhatná minden évben buzgón
a kecskefarok-mindszentet.

Öltözne, mint rég a bárók
kecskekockás ruhába,
hisz minden kecskének
kezdetek óta
kecskekockás mellény az álma.

S Majomország után
– azoknak ez az égtáj
nemigen tetszene:
lám, a nagy világmappán
Kecskeország zászlaja
díszlene.

Volna itt mek-mek-,
még Mekkmester is,
kecsketejben úszna Magyarország.
Rácsapnának biztosan jó pénzért
a mindennapi maharadzsák.

De mi lenne
a kecske-lányokkal és fiúkkal?
Őket bíz el kéne tartani.
Hogyis lesz ez?
Kecskeminiszternek
ekkor lennének gondjai.

S aztán jönnek a bajok sorba:
nem tejel a Katus,
Baba meg kiskecskét vár.
Lenne itt riadalom, s
megtörténne
az első kecskeország-vesztő
kiskecskevásár.

Savanyú erjedés

Péntek Imrének

Lázmérőnek születtem én,
bár magamnak is sok a lázam.
Lázak nélkül szerettem volna én
élni e lázverte világban.

Belső lázak és külső égések,
közte lehülve nullfok alá
szironyos háttal az eláradt rétek,
a robbanást meg ki is állítaná?

Gleccserek hava is hőmarokban,
szennyes ár láza borít hegyeket,
de a jég, de a jég szívünkben ott van,
láz repesztí szét a jég-szíveket.

Egymás torkának esnek az élők,
koncokra vágynak mind, nem munkabérre.
S nem látják, koncok ők is, ingyenélők
kockáznak a szikkadt vadmarhabőrre.

S a szikkadt húsról. No, ki kit fal föl?
A guberálóknak már csont se jut.
S pezseg fölöttünk, mint romlott tejföl,
savanyú erjedéssel a Tejút.

Reflektorozás

Ködöböcz Gábornak

Átkúszik egy-egy sejtelmes folt
az égen –
reflektoroznak.
Az ég világos.
Meg sem rebbennek a csillagok,
hozzászoktak
a műfényvilághoz.

Lelkem, így kutatsz te is
más lelkeket és a magost,
minden éjjel bekapcsolod reflektorodat.
Pásztázod gyerekkorodat,
az ifjúkort,
a sikamlóst, iszamost,
tavaszt és nyarat, és megállsz az ősznél,
mintha tovább már felszedték volna
az illuzórikus sánpárokat.

Mi van a télben,
a csillagokon túl,
mik játéksugaraktól meg nem remegnek?
Annyit tudok csak,
játzásiból
Isten belénk is különös ködöket
s fénymagocskákat rejtett.

Én asszonyom,
távlatunk már a tél,
s bár még meleg a melled

(nem csak játszásból):
mint a kitüntető szerelmet –
fogjuk föl ezt is
végtelennek,
megillető
egyetlenegynek!

Alvó a parkban

Reggel 10 felé egy ember aludt
oldalvást a parkban egy padon.
Ruhája nem épp bizalomgerjesztő:
zöldes vattakabát, nyútt kék trikó,
s valami avult katona-pantalló
borította átvetett lábait.

Jártak-keltek a parkban a turisták,
két nő s egy férfi a szomszédos padra ült,
velük szemben egy sánta is mankózott,
s leültem magam is az éjjeli
firkálgatás után. Sütött a Nap –
arany sugarú októberi nap volt,
s a piros padokon csillogott a máz.
Rágyújtottam karomat hátravetve,
s már épp eluntam volna magamat,
mikor röpke szél támadt és a fákról
fodros levélözönt himbált alá.

A padon az alvó mereven feküdt,
gubancos haja tele lett falevéllal,
aztán a jótékony anyás szél libbent
még egyet és mint gyenge gyermekét,
sárga levéllel teljesen betakarta.
És azt gondoltam,
milyen szomorú;
és azt gondoltam:
milyen egyszerű.

Alkony egy világvárosban

Egy város – nevezzük Budapestnek –
kaput tár már az őszi estnek.

Ahonnán nézem, görbén
hullámlik az alkonyfény.

Tűzfalak meredeznek,
indigói az estnek:
másolják kékbe, ahogy nyugatnak
pirosában a Nap elballag.

A Duna tetőzik – mit is tenne?
Autók kóvályognak szerte
keresni valami utat, hazavivőt.

Árad a Duna, mint azelőtt.

Most villamos csörömpöl
(„kimeredek a földből”).
Ritkásan buszok szuszognak,
az Orbánhegyi útnak
feszülnek elkeseredve,
mindnek kettős a terhe.

S te, ember, mit búsongsz itt,
a közelt nézed s a messzít

szeretnéd minden áron,
hogy a lupédba szálljon...

Északnyugati szél támad,
összébb húzom ruhámat,
aztán már felhők is jönnek,
az árnyak sűrűsödnek.

Árny vagyok magam is, bottal,
még nyakamban nem kolomppal,
s elbotozok: éjszakára
futja még egy liter kadarkára.

Szegény jó Hajnóczy Péter
(ha élne!) – minden éjjel
erre bóccorgott –, őt is
meghívnám, igyon csak ő is,
ne gondoljon most gázkazánnal,
inkább a ráнкомló éjszakával.

Barát halálára

Kalocsai barátainnak

Előregedtünk, drága társam!
Egymást nem leljük már egymásban.
Hiába vár az Érsekkert, a Fő utca...
Ötven évünket, Uram Isten, pörgesd kicsit vissza!

Mert akkor voltunk fiatalok, akkor róttuk az
Érsek-kertet,
kezünkben táska, szemünkben lányszemek, a
legszebbek,
s körülöttünk is társak, lányok, szigorú tanárszemek,
drága Pista, hol találunk közülük még egyet?

Isten veled, ki nem előtted ment, megy utánad,
ezzel persze nem könnyül meg a bánat,
de szemünk az égre nézett rég, ez maradjon öröknek,
s öleljük át egymást, akik még élünk,
mert ránk is majd a rögök görögnek.

Beszélgetés egy halott baráttal

Rózsa Endre emlékének

Sugárzó arcoddal beszélgetek.
Komoly, nyárvégi sugárzás ez.
Szigorún fordul felém szemed,
s vonz, vonz magához, akár a mágnes.

Mi újság azóta veled, barátom,
hogy kihűlt ez a bűvös sugárzás?
Kerülgeti lelked a Földet, s a láthatáron
magasan te vagy az a csillag-bogárzás?

Azt mondtad egyszer egy szüretelőlánynak,
hogy szőlőszem-szeme van, ingerkedő.
A tiéd szelíd gesztenye volt, alvó tüze a nyárnak,
s alvó tűz azóta is, hogy elnyelt az idő.

Köszönöm, megvagyunk, rosszabbul bár,
mint mikor elváltál tőlünk.
Hetvenkedésünk bíz sok bajjal jár,
lassúdik, poshad a vérünk.

A világ nem lett szebb sem jobb azóta,
örülj, hogy idején leléphettél.
Kopottak lettünk, mint a bakanóta,
Te előbb vagy, érvényesebb ennél.

Látjuk még egymást vajh valaha?
Gesztenye-szemed nem adhat választ.
Nagy úr a most, de nagyobb a soha,
Barátom, Isten veled és Isten velünk,
szívünkben sajnó áldott káprázat!

Amikor int az óra

Nem vagyok álmos.
Az álom mindent átmos.
Úszom csak, mint nagy folyóban
nagy halak megcsobbanóan.

És visz az ár. Vadlúdcsapat
húz el fölöttem, s a nádszálakat
talán egy hód köti be várnak.
Szép meglepetések várnak.

Nem vagyok álmos.
Nem kell a puha vánkos,
elszórakozom én magamban.
Magamra mégsem maradtam.

Jönnek a barátok,
ők hozzák el az álmot,
amibe rég belefáradtam.
Itt állok mégis magamban!

Nem vagyok álmos.
Várom tán, jöjjön egy táltos,
s röptessen vadkeletre?
Neki sem lenne már kedve.

Az én álmom a felhők
már csak, s hogy legyenek felnőt, t,
amikor int az óra
végső nyugovóra.

A legnagyobb titoknak

Miért is vigyázom ezt a csendet?
Katona, össze ne taposd köreimet!
Hiszen a csönd mondja a legtöbbet,
a csönddel beszélgetni lehet.

Milyen ravasz a csönd – mindenekből kiforgat,
s mikor már magunkkal is beérnénk,
fellázad, kurváz, lábunkhoz kushad,
suttog és ordibál, nem hagy békét.

A csöndet meg kell tanulni annak,
aki édesanyára vágyik.
Mert ha éjfél után az órák suhannak,
elkísér majd a hajnali ágyig.

S utána csöndességgel betakar,
s halálba pólyáz tíz órára.
De addig mind beszél, susgál, valamit akar,
pedig tudom, nincs nagyobb titoknak nála.

Harmadolt ország

Petőfi, Arany, Ady –
talán a gólyakalifa költötte ki?

Mikszáth, Márai, Kosztolányi
szülőföldjéről csak Budapestre kezdett „járni”,
mint Berlinbe Esterházy?

S a másik Eszterházy, János,
s Szent László, a nagyváradi,
Bethlen s a Rákócziak,
Csoma Sándor és Apafi?

A nyírbátori Báthoriak trónja
koholmány volt,
s koholmány székel Dózsa?

A Bolyaiak vajon milyen nyelven beszéltek?
Szenczi Molnárból hol szakadt föl
a magyar ének?

Gyula és Hunyadi hol vívta harcait?
Halljuk a Diéta Kossuthját s Kölcseyt!

A nagy pápista Pázmány gyönyörű szava!
Zrinyi „Ne bánts a magyart” szent óhaja.
Frangepánt hol is érte a bárd?
S meddig is kergették a tatárok
Béla királyt?

Meddig is futott a székely vasút?
Nem volt Magyarországon más,
csak pocsolyaút?

Bartók, Kodály, Dohnányi
honnan is zengette harsonáit?
S hol termettek a legszebb Munkácsyk?
Kós Károly hol nevelte körtefáit,
Sütő András hol jutott el az anyja álmáig?

Mikes hova vágyott Törökországból?
Hol is van Zágon?
Sok dolgok vagynak és voltak,
Mercutió,
e megrokkantott
szegény Magyarországon!

A maradék

Gyönyörű márciusi reggel,
s kopjafák sötétlenek a Napban.
Kopjafaerdővel álmodtam,
a széllal álltak repedezett haragban.

Ezernyi, milliónyi kopjafa,
arcukon barlangos hasadékok.
Ha eső esett, megbújtak bennük a cseppek,
s ha kiderült, könnycseppként mind lecsorgott.

Itt-ott távolabb is – ezer mérföldekre,
egy-egy odvas kopjafa.
Kiket jelölnek ezek a sírok?
Ennyiszor halt meg tán Krisztus maga?

Szégynlem, hogy mögék búvok,
s ver szívem: Catalaunum, Catalaunum!
De akkor a pozsonyi csatamezőn
föltűnik Árpád s a maradék hun.

Én Istenem – ki kell irtani őket!
Pedig győzelemre dobognak a lópaták.
Trianon, Trianon – dübben a szívem,
s ilyenkor évezredekbe lát.

Már a kopjafák értünk vívnak,
kezük nő, lábuk, alájuk fűzött nyereg.
Őket riasztjuk előre baknak,
hogy értünk újból ők győzzenek.

A bárdok kínja

Kifogytam immár a mesékből,
ez már az élet, a szekercével vágott.
Akkorra jutok hozzá, mikor
már alig létezek, alig látok.

Pápaszemmel sem látok mást,
csak ami az élet alja.
Akarom vagy nem akarom –
a Nagy Úristen így akarja.

Húst vág a bárd – de nem mindenkinek,
s a csontból fröccsen a velő.
Nyalja a pultot, a hús helyét
sok semmirekelő.

Én Istenem, hát én mi lennék –
közéjük állhatnék magam is.
Velőscsont érdekelne, de ettől
illeg-billeg a mérleg is.

Be kell érnem úri karajjal,
pár kolbász és hurka is.
A bárd csapkod, tolong egy néne,
hogyan lesz ebből katarzís?

Csontot kaptam, de nem velőset,
csülökpörköltnek valót.
Ki vannak szolgálva, híven,
az evilági alattvalók.

Többre vágyani esztelenség,
én is behúgom hasamat.
S érzem, hogy combomban, vádlimban
a bárdok kínja hasogat.

Az öreg Mikes felfortyan

Nyugati felhőket tükröztet a tenger,
jaj, nyugati felhők a homlokomon.
Egyedül maradtam. Nem kell a béke,
vége lesz úgyis, csakhamar vége,
s meglelem végre az otthonom.

Megcsaltak minket és mi is magunkat.
Hiába történt mindaz, mi történt?
Mi marad belőlünk? Pár kuruc nóta,
s hogy átcsaptunk néha a Lajtán túlra,
s hogy jöttünk, menekültünk ide önként?

Ó, hajdan bár a szultán ellen ...
s nem kísértenének nyugati felhők!
Bíz a Nagyságos tudhatta volna,
hogy az ebekkel ebül lesz dolga,
s dolgunk: a vérvesztes Pannónia sorsa,
mint sokszor: harc előtt régen eldőlt.

Hogy a franczúz segítsen minket?
Hisz barbárnak tartanak kezdetek óta.
S a császár nem király, labanc az végig.
Hallga csak! Harsog a tárogató az égig,
s az Alföldön álmomban csak szól a kuruc nóta!

Te ország!

Te ország:
országom,
te kis haza –
tízmilliónból
melyikünknek lesz igaza?

Mert itt mindenki szaval,
mindenki mindenhez ért,
de milyen egy-utat válasszunk
a holnapért?

Milyen Péter-filléreket kell összeadnunk,
hogy ha lehet
- mert kell --
mégis megmaradjunk?

Csak ha ki-ki az izmát,
tudását,
emberségét a közösbe adja,
lendülhetünk ismét
magasba.

Tudom: az önérdek
s az övé, a boldogabb másé!
A napi kenyér gondja,
a "neki miért van és szabad"
s a kétely,
az örök Szent Tamásé.

Ha akarjuk,
az Úr mindenek ellenére velünk!
S velünk a Nagy Természet,
amivel galádmód rendelkezünk,

s bízhatunk:
nem jutunk pusztulásra,
közösen épülhet fel
Szent István új országa!

Te ország:
országom,
te kis haza –
tízmilliónkból
melyikünknek van igaza?

Tari Pista balladája

Vagy én, vagy ő –
a szemek ércesen villognak.
Vagy én, vagy ő –
Vajon melyikünkre süt a holnap?

Vagy én, vagy ő.
Én szerb, ő horvát.
Vagy én, vagy ő.
Istenem, légy kegyes hozzám!

Az idegek pattanásig húzva.
Dörrenjen már a puska!
Vagy én, vagy ő.
Internacionális hullá.

Vagy én, vagy ő.
Magyar vagyok, ő is magyar.
Ki süsse el előbb a puskát?
A szemben érces villogás kapar.

Halál, hát neked mindegy?
Vagy én, vagy ő?
Magyar vagyok. Ő is magyar.
Durranás, s loccsan az egyik velő.

Istenem, Jézusom, szerencsém volt!
Vagy én, vagy ő.
Istenem, Jézusom, bocsáss meg néki!
Ki tudja, ki volt a jobb lövő?

Irgalmazz nekünk,
barbár jövő.

Tokaji Aszú

Folyékony aranyrögökként gördülő
magyar könny!
Istennők,
tüzes görög szűzek fűszeres könnye,
kit még Zeus is ünnepékkor
emelhet ajkaihoz!
Pápák, császárok serlegeiben égő
foghatatlan nedű,
kit ha ínyünk ízlelhet olykor,
föltörnek bennünk Berzsenyi bús sorai,
föltör a „resurrexit vulnera inclitae
Gentis Hungariae” megcáfolhatatlan
igazsága. Édes hazám,
te gyöngyözöd ki ezt a csodát,
metszett sebeidet érintik a szőlőszedőlányok
illatos tomporai, s míg a végső
csodálatosság lesz a halhatatlan gerezdekből,
tudjátok,
hozzáértő atlétakarok virtuosos s gondos
keze is kelletik hozzá.
Ünnepek remegő kézzel csurgatott bora,
ha Máriának s a kisdédnek
én is ajándékot küldhetnék,
téged csomagolnálak ezüstpapírba.
Gondoskodó kezét az Istenszülő Nagyasszony
már csak e pár cseppért is terjessze
jobban fölének!

Mert nem bor ez csak, hanem jelkép,
ilyet tud ez a föld,
ilyet tudnak a gazdái,
s nemcsak bosszújuk hatalmas olykor,
hiszem,
hanem egyszer jókedvüinktől is dörgő lesz még
a Kárpátok medencéje!

A Cabernet Sauvignon

Könyörgöm, ne csináljatok belőle
kocsmai bort! Bárókisasszony ő
a körein belül, amit a báró úr is
igazán megbókolhat. Tiszta bársony,
halvány csíkozású bársony ez a bor,
s amint a torkon végiggurguláztatjuk,
bársonyba öltözteti az ember gyomrát.
Jól esik persze hozzá pár falat
hal is, de ha nincs, üsse kő.
Ez magában is ünnepivé varázsol,
s ha Néró ilyet ihatott volna,
megbicsaklott volna isteni hangja,
s a gikszer miatt a hallgatóság
őrjöngött volna, rabszolga üdvözlétül.
És nyakalták volna a Cabernet Sauvignont,
míg csak a rabszolgálanyság tunikája
mocskos pofájukra nem ereszkedett volna.
Isteni ital, én kortyolgatva szeretlek,
hozod a nyugati táj bukéját,
hozod az ottani munkások verejtékének ízét,
s amit a narancs Nap arrafelé kilövell
gerezdeidet érlelve.
Nem váltasz föl más borokat – a Kadarka
továbbra is bolondítóan karcos,
a Bikavér, mint molettségre hajló
asszonyok, éppúgy kíváncsi,
de üdvözöllek körünkben, bárókisasszony –
s biztosítlak, sok hódolód és
imádód lesz ezen a finnyás földön.

Halleluja!

Bakos Istvának

Halleluja – élünk és élni fogunk!
Fog diót törni még gyémánt fogunk!

Utunkat bánatkővel szegték.
De borulnak még ránk illatos esték.

Megálltunk vitézül vagy gyakran báván.
S nem aludtunk a királylány ágyán.

Tettük a dolgunkat, és kibírtuk
a vesszőt, dézsmát, ávót – a múltunk.

Kibírtunk mi mindent az ég alatt.
Föl, föl most népem – polgár és mezei had.

Nem sok van hátra, és szekerünk
lakodalmas kocsi lesz, s integetünk

a rohadt világnak – nőjön föl hozzánk!
Így látom jövőd, te egyetlen ország!

Kóterbe a sok gazemberrel!
Így köszöntsön ránk a jövő december!

Lesz még itt szőlő és szép lágy kenyér!
Föl, nemzetem, szép holnapodért!

Míg nyílik a szám

Nem hagylak el,
életem,
élet,
míg nyílik a szám,
dicsérem a Földet,
a Földet és annak ostoba és bölcs
lakóit,
ostobák és bölcssek között is
jó itt.

Szép a virradat és szép
az alkony,
jó, ha szélben pirul az arcom,
akár a gyümölcsök,
célt sem tudva,
s ha lehetne,
megszületnék
újra.

Pedig a gazság
s az igazság
libikókája igencsak billeg,
ma jót eszünk és bízunk,
holnap gyász eszi
szívünket,

szúrnak a percek túlevei,
de hálát adok minden napért,
s ha jön az az óra,
sajnálkozni fogok bizony,
hogy létem burkába
csak ennyi fért.

Tartalom

Átévszakulások

Csillag	7
Ki tudja?	8
1943. március 19.	9
Forradás a hüvelykujjon	10
Lágytozás és költészet.	12
Átévszakulások	13
Meggyfáimhoz.	14
De a virágzás!	15
65. születésnapomon	16
Baka volt, magyar	18
Legyek mellette.	20
Barátkozás egy csillaggal	22
Szőlőből, bőrig ázva	24
Óda a pedálozókhoz.	26
Szőlőmet kivágom.	28
Muskátlik hajnali illata	29
Madár-bánat	31
Mióta megsántultam	32
Csikózó éjszaka	33
Késői káromlások	34
Termő kezekre vágyom	35
Így is lehet.	36
Két gén vagyunk	38
A te szemérmes asszonyságod	39
Özveglány-magány	40

Istenimádó csapzott bivaly

Mindent szeretni? – nem!	43
Istenimádó csapzott bivaly	45
Az idill és a Teremtő	46
Túzok	47
Isten szőlője	48
Napi gyász, napi vigasz	50
Az egyensúly titka	51
A végső bűn előtt	52
Nem vagyok jó Jób	53
Anyáhiány halottak napján	54
Anyámmal hajdan a szőlőben	55
Isten csavargója	57
Gyászjelentés	58
A csodálatos madár	62

Alkony egy világvárosban

Nyitnak a shopok, pubok.	65
Hajdan, a Ménesi úton	66
Mezey Katinak	68
Ki nem mérhette le a távolságokat	70
Szétrúgott palackok	71
Jegyzeteim megsemmisítem	72
Vén golyhók	73
Illúzió kecske-országról	74
Savanyú erjedés	76
Reflektározás	77
Alvó a parkban	79
Alkony egy világvárosban	80
Barát halálára	82
Beszélgetés egy halott baráttal	83
Amikor int az óra	85
A legnagyobb titoknak	86
Harmadolt ország	87
A maradék	89

A bárdok kínja	90
Az öreg Mikes felfortyan	92
Te ország!	93
Tari Pista balladája	95
Tokaji Aszú	96
A Cabernet Sauvignon	98
Halleluja!	99
Míg nyílik a szám	100

ISBN 978-963-9903-49-4

Kiadja a Széphalom Könyvműhely
1068 Budapest, Városligeti fasor 38.
Iroda: 1097 Budapest, Lónyay u. 43. fsz. 1.
Tel./fax: +36-1-351-0593,
+36-1-462-0523

Felelős kiadó és szerkesztő: Mezey Katalin
Nyomdai előkészítés: Windor Bt.
Nyomdai kivitelezés: Rózsadomb Contact Kft.

5832/13

Kiss Benedek (Akasztó, 1943) József Attila-díjas költő kortárs líránk egyik legjelentősebb alakja. Életművét meghatározza a 20. századi magyar költészet nagy vonulatának, József Attila – Nagy László – Juhász Ferenc líra-iskolájának hangütése, de a keserű, groteszk, ironikus, önironikus hang, amely a beérett alkotó verseit jellemzi, már egyedülállóan és felismerhetően a sajátja.

Új verseskönyvében, mintha mérlegre tenné mindennapjaink veszteségeit és nyereségeit: hol létezésünk önmagában rejlő eufóriájának, hol a köznapi dolgok groteszkségéből, bumfordiságából táplálkozó humornak ad hangot, hol pedig a mérlegelő, elemző ész kétségei ötvöződnek a figyelő, szeretettel látó szív balsejtelmeivel. De akár az életkor előre haladtával sokasodó gyász, akár a robbanékony tehetség erejével feltörő vigasz hangja szólal meg az új versek soraiban, az eredmény mindig emlékezetes verssé érik, a Kiss Benedek-i líra újabb, fontos állomásává.

A borítóterv Kiss Virág munkája

Széphalom Könyvműhely

Ára: 2000 Ft

Kiss Benedek

NAPI GYÁSZ, NAPI VÍGASZ